

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เมื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน และช่วงเวลา และเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของช่วงเวลากับขนาดของ โรงเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยองและสระแก้วจำนวน 125 โรงเรียน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนั้น ที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน ซึ่งวัดการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบ่งการวัดการดำเนินงานเป็น 3 ช่วงเวลาดังนี้ 1) ก่อนมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) หลังดำเนินการ 1 ปี 3) ปัจจุบัน จำนวน 33 ข้อ ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .515 - .800 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .963

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยแจกไปทั้งหมด 250 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 230 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในครั้งนี้ สรุปผลตามความมุ่งหมายได้ดังนี้

1. ผลการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เมื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียนและช่วงเวลา

1.1 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียนและช่วงเวลาโรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติก่อนดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ส่วนช่วงเวลาลงดำเนินการ 1 ปี และช่วงเวลาปัจจุบัน โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านโครงสร้าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนและช่วงเวลา โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติในช่วงเวลาก่อนดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ส่วนช่วงเวลาลงดำเนินการ 1 ปี อยู่ในระดับปานกลาง และช่วงเวลาปัจจุบันของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิทยาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียนและช่วงเวลา โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติในช่วงเวลาก่อนดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ส่วนช่วงเวลาลงดำเนินการ 1 ปี และช่วงเวลาปัจจุบันของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียนและช่วงเวลา โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติในช่วงเวลาก่อนดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ส่วนช่วงเวลาลงดำเนินการ 1 ปี และช่วงเวลาปัจจุบันของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.1 ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม บทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.2 ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.3 ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.4 ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านบุคคลของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

อภิปรายผล

1. การศึกษาค้นคว้าการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยจำแนก ตามขนาดโรงเรียนและช่วงเวลาดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยภาพรวมด้านโครงสร้าง วิทยาการและบุคคล ในช่วงเวลาก่อนมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล (2527, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การปฏิบัติจริงของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อยทุกบทบาท ส่วนปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่คือความรู้ต่ำ ขาดความเข้าใจเรื่องหลักสูตร และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพของตนจึงปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล อินทับทัน (2527, บทคัดย่อ) ได้สรุปบทบาทของคณะกรรมการศึกษาในการพัฒนาโรงเรียนว่า กรรมการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ อยู่ในเกณฑ์น้อย ไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีแรงผลักดันภายนอก ซึ่งได้แก่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความเจริญทาง

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแรงผลักดันภายในองค์การเองได้แก่ ปัญหาภายในองค์การ ตลอดจนในเรื่องการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เริ่มประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2543 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เมื่อยังไม่มีกำหนดให้ปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้าง วิทยาการและบุคคลโดยภาพรวมจึงไม่มีการดำเนินการ ยังคงดำเนินการไปตามแบบดั้งเดิมก่อน และโรงเรียนมัธยมศึกษาจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานจากส่วนกลาง นโยบายและแนวทางการดำเนินงานในโรงเรียนจะมาจากส่วนกลาง การบริหารมักไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน การกำหนดหลักสูตร แผนงาน การบริหารงานบุคคลและการบริหารงบประมาณยังถูกกำหนดจากส่วนกลางคือกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการคลัง (พิณสุตา สิริรังศรี, 2541) จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยภาพรวม ด้านโครงสร้าง วิทยาการ และบุคคลในช่วงเวลาก่อนดำเนินการมีการเตรียมการและปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

1.2 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมด้านโครงสร้าง วิทยาการและบุคคล ในช่วงเวลาหลังดำเนินการ 1 ปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากระยะเวลาที่ติดตามผลการดำเนินการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังดำเนินการ 1 ปี ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน มาตราที่ 90 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ประกอบกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ซึ่งเริ่มใช้เป็นปีแรก ผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจน การรื้อปรับระบบงานในทุกด้านต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป การที่เกิดการเปลี่ยนแปลงหลังดำเนินการได้ 1 ปี โดยสูงขึ้นกว่าระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่มีส่วนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินงานภายในหน่วยงาน เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ในสังคมยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องมีการแข่งขันกับนานาชาติทางเศรษฐกิจ ประเทศต้องการบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ

ทักษะที่เพียงพอเหมาะสมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทำให้คนไทยรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้กว้างขวางขึ้น และมีผลกระทบต่อการศึกษที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กรมสามัญศึกษา, 2544, หน้า 11) จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาหลังดำเนินการ 1 ปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 อยู่ ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนนมสุขสง่าเจริญ (2525, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาบทบาทของกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาเขตจังหวัดสกลนคร สรุปได้ว่า กรรมการศึกษามีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียนด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศลกิตตินันดรกุล (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาดและทุกสถานที่ตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมด้านโครงสร้าง วิชาการและบุคคล ในช่วงเวลาปัจจุบัน ของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล พลสาร (2541, บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินการอยู่ในระดับมาก คือด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านปฏิรูประบบบริหารการศึกษาและด้านปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรสถานภาพและขนาดโรงเรียนพบว่า ทุกตัวแปรมีการดำเนินการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปรโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อภัยตระกูล (2533, หน้า 173) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงาน วิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การดำเนินงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีปริมาณงานมากและบุคลากรมาก มีขั้นตอนสายงานมากต้องใช้การสร้างภาพของความดีความการวางหลักการที่เข้มแข็ง แสดงบทบาทหน้าที่อย่างจริงจังต่อการบังคับบัญชา เพื่อให้ทุกคนมีความเกรงกลัว ยอมปฏิบัติตาม ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนขนาดเล็ก มี บทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่มีบุคลากรน้อยกว่า (จุมพล หนิมพานิช, 2539)

คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอาจเห็นความสำคัญของการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านโครงสร้างให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมก่อน การเปลี่ยนแปลงจึงจัดอยู่ในระดับมาก ประกอบกับงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวิทยาการ บุคคลจะไม่มีผลกระทบโดยตรงกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักสูตร แผนงาน การบริหารงานบุคคลและการบริหารงบประมาณที่ถูกกำหนดจากส่วนกลาง คือ กระทรวงศึกษาธิการ (พินสุดา สิริธรรค์, 2541) ซึ่งเป็นภารกิจหลักและงานประจำ เมื่อการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติ งานด้านวิทยาการและบุคคลจึงจะพัฒนาให้สอดคล้องกัน จึงส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมด้านวิทยาการและด้านบุคคลในช่วงเวลาปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านโครงสร้างในช่วงเวลาปัจจุบันของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ของ โยทะกา แก้วปลั่ง (2529, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า กรรมการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนาโรงเรียนมากที่สุดและงานวิจัยของ ประกอบ คุณรักษ์ และคณะ (2531, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน(คณะกรรมการศึกษา) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พบว่า คณะกรรมการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานการณ์ปัจจุบันของโลกเปลี่ยนไปสู่ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยีของเอเชีย โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้รูปแบบการจัดองค์กรและการบริหารงานของประเทศไทยต้องปรับตัวเองให้เร็วและตามให้ทัน (บรรยงค์ โตจินดา, 2542, หน้า 317) โรงเรียนมัศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม การเมืองและเศรษฐกิจซึ่งได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2518, หน้า 13) จึงส่งผลให้บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาและการบริหารประเทศและมีหน้าที่จะต้องจัดการศึกษาให้ทันเหตุการณ์ (เรือง เจริญชัย, 2524, หน้า 35) ตลอดจนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเชิงรุกถึงบุคลากรและสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ให้ปรับตัวพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมทั้งการวางแผนดำเนินการและรับผล และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในวงการศึกษา

เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2541, หน้า 6-7) และงานวิจัยของ เบเคอรา (Becerra, 1974, pp. 6887-A) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับตัวแทนของชุมชนในการวินิจฉัยปัญหา พบว่า การตัดสินใจปัญหาใด ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหารและตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกัน ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาตามหน้าที่ บทบาทและนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ จึงส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้าน โครงสร้างในช่วงเวลาปัจจุบันของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก

1.4 การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยภาพรวมทั้งด้านโครงสร้าง วิทยาการและบุคคล ในช่วงเวลาปัจจุบัน ของโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อช่วงเวลาก่อนดำเนินการมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดอื่น แต่เมื่อถึงช่วงเวลาปัจจุบันมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากขนาดขององค์กรมีขนาดกระทัดรัด คล่องตัวต่อการบริหารจัดการ ขนาดไม่ใหญ่จนเกินไปจนกระทั่งเกิดความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการ ซึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ในการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างนั้น ต้องมีการปรับองค์การให้เล็กลง มีการกระจายอำนาจมากขึ้น (วิระ บำรุงรักษา, 2539, หน้า 14-15) และขนาดไม่เล็กเกินไปจนกระทั่งเกิดปัญหาหรือข้อจำกัดในหลายๆด้าน เช่น การระดมทรัพยากร จำนวนบุคลากรกับปริมาณงาน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชร เป้าแดง (2529, หน้า 120-121) ศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ

2. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.1 ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง การเปลี่ยนแปลงวิทยาการ และการเปลี่ยนแปลงบุคคลกับขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัย ของถวิล พูลสาร (2541, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด

กาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล กิตินิรันดร์กุล (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าปัญหาการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาด และทุกสถานที่ตั้ง มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุญล จำปาขาว (2531, หน้า 145) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่าระหว่างครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการทางด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ มานพ สมนึก (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยบูรพาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจากความคิดเห็นของข้าราชการมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ข้าราชการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยบูรพาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ด้านการบริหารการเงินและทรัพย์สิน ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ และข้าราชการที่มีสถานะดำรงตำแหน่งแตกต่างกันในการดำเนินการ เปลี่ยนของมหาวิทยาลัยบูรพาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2543 เป็นปีแรกและได้กำหนดบทบาทหน้าที่เพื่อการกำกับ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนและตรวจสอบการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครอบคลุมทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (อุทัย บุญประเสริฐ , 2544, หน้า 2) ซึ่งช่วงเวลาการดำเนินงานยังอยู่ในขั้นเริ่มดำเนินการบางส่วนและเตรียมความพร้อมกับการปรับเปลี่ยนหรือระบบการทำงานให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ การติดตามการเปลี่ยนแปลงในระยะกระชั้นชิดซึ่งมีช่วงเวลาไม่ถึง 2 ปี ทำให้ไม่สามารถเห็นถึงข้อแตกต่างของความเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้าง วิทยาการและบุคคล จึงทำให้ขนาดโรงเรียนที่ต่างกันกับช่วงเวลาไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน คือ การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้าง การเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการ และการเปลี่ยนแปลงบุคคลกับช่วงเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุฤทธิ์ เพ็ชรเมือง (2532) ในการศึกษาการใช้เวลาใน

การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สุราษฎร์ธานี เพื่อทราบถึงสภาพการใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียน ตามภารกิจบริหารโรงเรียนใน ช่วงเวลา 3 ช่วง คือ ก่อนเปิดภาคเรียน เปิดภาคเรียน กลางภาคเรียน พบว่าผู้บริหารดีเด่นใช้เวลา ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือด้านธุรการและการเงินและด้านกิจกรรมนัก เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการใช้เวลาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนที่รัฐโอเรกอน ของโอวาร์ด (Oward, 1996, p. 19) พบว่างานด้านการสอนเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุด แต่ตามความเป็นจริงนั้นทั้งผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ใหญ่มักใช้เวลาในการสอนน้อยมาก ส่วนใหญ่จะใช้เวลาไปในงานด้านธุรการมากกว่าด้านวิชาการและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ถวิล พลสาร (2541, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล (2527, บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่าคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนมีความคาดหวัง และความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวิธีการดำเนินงานแบบยืดหยุ่น ปฏิบัติงานต่างๆ ในหน้าที่รับผิดชอบ พัฒนาคุณภาพการ ศึกษาไปตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ ช่วงเวลาที่ผันเปลี่ยนไป ช่วงเวลาก่อนมีคณะกรรมการสถานศึกษาก็ปฏิบัติงานไปตามบทบาท หน้าที่ ช่วงเวลาที่มีการประกาศให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในโรงเรียน ก็ปรับ เปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบาย และช่วงเวลาปัจจุบันที่มีกระแสการปฏิรูปการ ศึกษา ก็เปลี่ยนแปลงการทำงานแบบเชิงรุกมากขึ้น ตามที่ได้ข้อสรุประดับการเปลี่ยนแปลงจาก ช่วงเวลาก่อนดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ช่วงเวลาหลังดำเนินการ 1 ปี อยู่ในระดับปานกลาง และช่วงเวลาปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางอยู่ใน ระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานในแต่ละช่วง เวลา มีการพัฒนาแตกต่างกัน จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านโครงสร้าง ด้านวิทยาการและด้านบุคคลกับช่วงเวลา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

2.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันโดยภาพรวมและด้านโครงสร้างมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมและด้านโครงสร้างของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญของการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่ต้องเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติการผลักดันให้องค์กรหรือหน่วยงานสามารถดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเดิมอาจมีโครงสร้างที่ใหญ่โต ไม่กระชับรัดกุม สายบังคับบัญชาและขั้นตอนยาวเกินไป ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งถ้าสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกลุ่มงานใหม่ การกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย พันธกิจ บทบาทหน้าที่หรือภารกิจออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน ถือเป็นนโยบายที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จ จะทำให้การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในด้านอื่นๆตามมา จึงทำให้ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมและด้าน โครงสร้างของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรูญ วัณนาม (2525, หน้า 59-60) ซึ่งศึกษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา พบว่า ระบบการบริหารที่ดีและการบริหารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะทำให้การดำเนินงานของสถาบันการศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ งานวิจัยของพอล (Paul, 1998) ศึกษาเรื่องโรงเรียนและงานต้องไปด้วยกัน? เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงองค์กรของโรงเรียนประจำเมืองและบริษัทในอนาคต(อุตสาหกรรมระยะหลัง, การศึกษาของท้องถิ่น, การปฏิรูปการศึกษา, โรงเรียนการทำงาน) พบว่า โรงเรียนที่มีการปฏิรูปช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในทางบวก การส่งเสริมในการปฏิรูปอย่างจริงจังจะทำให้ความตระหนักของนักเรียนไม่สิ้นสุด

2.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันด้านวิทยาการและด้านบุคคลไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการและด้านบุคคลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 และสอดคล้องกับบรริงค์ ไตจินดา (2524, หน้า 310) กล่าวว่า การพัฒนาองค์กรให้ได้ผลสมบูรณ์นั้น จะต้องพัฒนาทั้งระบบขององค์กร โดยถือว่าองค์กรทั้งหมดเป็นเป้าหมายที่จะต้องเปลี่ยนแปลงทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ถึงแม้จะมี

การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อกระทรวงศึกษาธิการ ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ประกาศใช้ ณ วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2543 ซึ่งคณะกรรมการอยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา เฉพาะในด้านที่เร่งด่วนจำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างที่มีรูปแบบชัดเจนเป็นรูปธรรมแล้วจึงดำเนินการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการและด้านบุคคลต่อไป ประกอบกับงานด้านวิทยาการเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องตามนโยบายได้โดยไม่มีผลกระทบมากนัก และงานด้านบุคคล จะเป็นเรื่องของระเบียบวินัยข้าราชการ จรรยาบรรณ วิชาชีพเป็นบรรทัดฐานในการประพฤติและปฏิบัติ ขณะที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างเป็นนโยบายให้ถือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮฟเฟอร์แมน (Hefferman, 1992, pp. 1341- A-1342) ที่ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมการตัดสินใจ พบว่า บทบาทของกลุ่มผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน โรงเรียนยังมีความไม่ชัดเจนของบทบาทและความรับผิดชอบ ซึ่งชุมชนจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติ ทักษะ และความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตัดสินใจ จึงทำให้ช่วงเวลากับขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันไม่ส่งผลร่วมกันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการและด้านบุคคลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากประเด็นที่พบในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ช่วงเวลาปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กควรดำเนินการต่อไป

- 1.1 สร้างความตระหนักถึงความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงองค์การตามกระแสโลกาภิวัตน์ แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

1.2 ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.3 ชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนที่แท้จริง

1.4 เพิ่มสมรรถนะของตัวบุคคลในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิคในการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ เช่น การอบรม สัมมนา เป็นต้น

2. จากที่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ของช่วงเวลากับขนาดของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละขนาด ควรพัฒนาการดำเนินงานโดยภาพรวมและด้านโครงสร้างที่สอดคล้องกับลักษณะของตนเอง เพราะโรงเรียนต่างขนาดกันจะมีลักษณะความพร้อมและเงื่อนไขการที่แตกต่างกัน ทำให้โรงเรียนมัธยมดำเนินการแตกต่างกันด้วย

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 และผู้ที่เกี่ยวข้องควร

3.1 มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน การกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและแจ้งให้บุคลากรในองค์กรทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีการกำหนดมาตรฐานในการทำงานและควบคุมตรวจสอบให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและเป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

3.2 กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนมัศึกษาด้านวิทยาการและด้านบุคคลไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างซึ่งเป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จที่สำคัญ เป็นการนำวิกฤติต่างๆมาเป็นโอกาสพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเทคนิคการดำเนินการการบริหารจัดการด้านวิทยาการและด้านบุคคลที่ถูกต้องเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพต่อองค์กร

2. ควรศึกษาเวลากับการเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคนิคในการดำเนินงานให้เหมาะสมตามแบบของ PERT หรือ CPM

3. ควรศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงขององค์กรอื่นนอกเหนือจากองค์กรทางการศึกษา

4. ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกับการพัฒนาหน่วยงานทั้งระบบ